

Stats-Seminarier for Kvinder.

Af Anne Bruun.

Hvor længe det er, siden vi begyndte at kræve, at Staten — og saa hvad Læreruddannelsen angaar — burde behandle sine Døtre med lige saa megen Velvilje og Humanitet som sine Sønner, det véd jeg ikke. Men jeg véd, at hver Gang det i de sidste 30 Aar har været muligt, har jeg været med til at fremsætte Kravet.

Der er noget underligt ydmygende i, at et Krav, der for én selv staar som det klareste og simpleste Retfærdighedskrav, at det kan være saa længe om, at naa frem til vore Lovsigemænds Samvittighed.

Det faktiske Forhold er nemlig dette, at Staten i mange Aar har budt de unge yordende Lærere ikke mindre end 4 velordnede Uddannelsesanstalter (Jelling, Jonstrup, Skaarup og Ranum), hvor Betalingen for Undervisningen kun er 40 Kr. aarlig, endda med Lempelser for uformuende og gratis for Lærersønner; mens Kvinderne maa betale indtil 240 Kr. paa de private Seminarier. Ja, overfor Kvinderne har den samme Stat endnu intet andet Svar paa dette Omraade, end det, som jeg husker fra min Barndom: „Tak skal du ha“, og godt skal du faa, men du skal selv være om 'et.“

Siden 1894 har Staten krævet ganske de samme Kundskaber og Færdigheder af Kvinderne som af Mændene, — nej, lad os være helt ærlige — Staten har krævet mere af Kvinderne, idet disse, foruden de samme Fag — og Fagene i samme Udstrækning, *tillige* har et helt Fag, nemlig Haandgerning, hvortil der kræves megen Tid og megen Omhu.

1877 skrev Astrid Stampe i sin lille Piece „Kvindesagen“ om de store Summer, som Staten da ofrede paa sin mandlige Ungdoms Undervisning. Hun opgjorde Regnskabet saaledes, at Staten ofrede aarlig over 1 Million Kroner paa sine Dreng og unge Mænd; mens den samme Stat kun havde 30,000 Kr. tilovers til sine unge Kvinder — ud over, hvad Almueskolen kostede. (Kun Universitetet, som i 1875 var aabnet for Kvinder, dan-

nede en Undtagelse). Siden den Tid er — takket være — vaagne Kvinders Banken-paa og retsindige Mænds Forstaaen — saa godt som alle Undervisningsanstalter aabnede for Kvinder overalt i Landet. Dette gælder baade Real-skoler, de lærde Skoler, Kunstakademiet, den polytekniske Læreanstalt, Landbohøjskolen og de tekniske Skoler. Kun Seminariernes Porte holdes endnu lukkede for Kvinderne.

I Norge, Sverrig, Finland og Tyskland er der dels særlige Kvindeseminarier, og dels Seminarier, hvor Undervisningen er fælles for Mænd og Kvinder.

Der er i vort Land arbejdet for den Sag ad meget forskellige Veje, og disse Veje er ganske interessante at genkalde sig i Erindringen: Vi havde saaledes en Gang en Regering, som opdagede, at her var et Retfærdighedskrav fra Kvindernes Side, en „Mangel, som ikke længere kan eller bør henstaa uafhjulpen“. Det var saamænd i det Herrens Aar 1884, da Scavenius var Kultusminister. Den 5. Decbr. 1884 fremsatte Ministeren i Lands-tinget:

Forslag til Lov om

Oprettelse af en Statsskole for Kvinders Uddannelse til Lærerinder.

Dette Lovforslags § 1 lyder ordret saaledes:

„For Statskassens Regning oprettes paa Sjælland en Statsskole for Kvinder, der uddanner sig til Lærerinder. Paa Skolen undervises der — foruden i de Fag, som fordres til Eksamen for Almueskolelærerinder — endvidere i enkelte andre Fag, som dels hører med til almindelig Dannelse og dels have praktisk Betydning i Livet, særlig for Kvinder. Skolen beregnes paa at kunne optage indtil 64 Elever, der faar Ophold paa Skolen og for Kost og Undervisning aarlig betaler 500 Kr. hver; dog kan Ministeriet, foreløbig for indtil en Halvdel af Elevpladserne, nedsætte Betalingen for ubemidlede Elever til 250 Kr. aarlig for hver. Før det fyldte 17. Aar kan ingen optages som Elev. Un-

dervisningstiden omfatter 3 Aar. Efter 2 Aars Forberedelse forlader Eleverne, efter at have underkastet sig første Del af Eksamen, som Regel Skolen for videre at uddanne sig i praktisk Skolegerning i et eller flere — højst 3 Aar, hvorefter de vender tilbage til Skolen for at afslutte deres Uddannelse og efter endnu 1 Aars Forberedelse underkaste sig Eksamens 2. Del.

Som fast Lærerpersonele ansættes: en af Konøen udnævnt Forstanderinde, der tillige er Førstelærerinde, og som lønnes med 2800 Kr. aarlig med et Tillæg for hver 5 Aars Tjeneste af 400 Kr., dog at Lønnen ikke kan overstige 4000 Kr.; to Lærerinder, der lønnes hver med et Honorar af 800 Kr. aarlig med et Tillæg af 300 Kr. for hver 5 Aars Tjeneste, dog at Lønnen ikke kan overstige 2000 Kr., samt to Lærere, der lønnes med et Honorar af 1200 Kr. aarlig med et Tillæg af 300 Kr. for hver 5 Aars Tjeneste, dog at Lønnen ikke kan overstige 2400 Kr. •

Forstanderinden tillægges der endvidere fri Bolig, Brændsel og Belysning, og de to andre Lærerinder samt Lærerne de samme Emolumenter, Lærerne desuden Vask som en Elev, og de to Lærerinder Kost og Vask som en Elev.“

Kultusminister Scavenius's „Bemærkninger til Lovforslaget“ er skrevet saaledes, at man næsten kniber sig selv i Armen og spørger, om det er Virkelighed, at en konservativ Minister — *for 28 Aar siden* — kunde udtale sig saaledes. Men Riisdagstidende er jo paalidelig nok. Man hør:

• „Medens Lærerinderne kunne betragtes som et fra Statens Side anerkendt væsentligt og nødvendigt Led i det offentlige Undervisnings Lærerrække, har Staten dog, siden Loven af 29. Marts 1867 om Ansættelse af Lærerinder ved de offentlige Skoler udkom, og Bestemmelserne af 20. September 1875 om Skolelærer- og Skolelærerindeeksamen blev givne, indskrænket sig til denne Anerkendelse, og naar undtages de ved Finanslovene bevilgede Beløb til